

Vlaams
Parlement

ingediend op **1544** (2017-2018) – Nr. 1
28 maart 2018 (2017-2018)

Motie

van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Emmily Talpe,
Miranda Van Eetvelde, Sonja Claes en Andries Gryffroy

tot onderzoek door het Rekenhof
naar het systeem van au pairs

TOELICHTING

De beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 144/1) stelt, onder het hoofdstuk 'Ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel':

"Vlaanderen wil voor specifieke knelpuntvacatures hoog- en middengeschoolde arbeidskrachten aantrekken, en tegelijkertijd sociale dumping uitsluiten. Correcte arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden zijn absolute voorwaarden om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. Op basis van een risicoanalyse kunnen sommige categorieën of sectoren als meer of minder fraudegevoelig aangewezen worden. Het statuut van hoogst fraudegevoelige statuten, zoals au pair, worden aangepast."

De doelstelling van het au-pairsysteem wordt vermeld in artikel 24 van het koninklijk besluit¹:

"Onder au pairjongere verstaat men, de jongere die tijdelijk in een gastgezin wordt opgenomen waar hij kost en inwoning geniet in ruil voor lichte dagdagelijkse huishoudelijke taken, om zijn taalkennis te vervolmaken en zijn algemene ontwikkeling te verruimen door een betere kennis van het land door deel te nemen aan het gezinsleven van het gastgezin."

Op dit moment is de situatie van au pairs dubbelzinnig: verblijfsrechtelijk gezien komen au pairs naar Vlaanderen op basis van bepaalde prestaties waarvoor ze een arbeidskaart B afgeleverd krijgen, arbeidsrechtelijk gezien presteren ze deze prestaties buiten een arbeidsovereenkomst, en buiten enige arbeidsrelatie. Bij Europese jongeren is de situatie anders, zij kunnen zich vrij bewegen binnen de Europese Unie, volgens de voorwaarden van het verdrag. Indien zij als au pair in het land verblijven, zijn ze vrijgesteld van een arbeidskaart.

Sinds 1 juli 2014 zijn de gewesten bevoegd om de regels vast te leggen inzake de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, bijgevolg ook voor de toekenning van de arbeidskaarten en de sanctionering bij inbreuken hiervan. De federale overheid daarentegen is bevoegd gebleven om de normen op te stellen inzake tewerkstelling van buitenlandse werknemers, die om andere doeleinden dan arbeidsgerelateerde hier verblijven. De federale overheid moet hierbij ook instaan voor de handhaving. Inbreuken op beide regelgevingen zijn een gedeelde bevoegdheid en kunnen zowel door de regionale als de federale inspectie worden vastgesteld. De federale overheid blijft als enige bevoegd voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf en het uitwijzen van vreemdelingen.

Op dit moment presteren au pairs werkzaamheden buiten het kader van een Belgische arbeidsovereenkomst en buiten enige arbeidsrelatie. Men is wel opgenomen in de regelgeving tewerkstelling buitenlandse werknemers, waardoor de gewesten arbeidskaarten afleveren voor niet-Europese au pairs en inspectiecontroles kan uitvoeren. Dit betekent dat Europese burgers die au pair worden, niet over een arbeidskaart hoeven te beschikken, en niet-Europese burgers wel. Bijgevolg is er totaal geen registratie van het aantal au pairs die uit Europa komen. De Europese au pairs vallen volledig onder de radar, bijgevolg hebben wij geen gegevens over hun aanwezigheid en hun activiteiten en kunnen wij hen ook minder beschermen bij misbruik.

Uit parlementaire vragen in het Vlaams Parlement blijkt dat bij de helft tot twee derde van au-pairplaatsingen de regels niet gerespecteerd worden. Ze moeten veel

¹ 9 juni 1999, koninklijk besluit houdende de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1999060935&table_name=wet.

arbeidsuren presteren, zeker meer dan de voorziene 20 uur per week voor 'lichte huishoudelijke taken' en soms tot meer dan een fulltimetewerkstelling van 38 uur. Het zakgeld wordt niet altijd uitbetaald. De kinderen uit de gezinnen worden niet naar de kinderopvang gebracht, maar worden aan de au pair toevertrouwd. De au-pairjongere wordt in de praktijk meestal ingezet als babysit of huishoudpersoneel. Vooraleer de zaak voor de rechtbank komt, is de au pair meestal teruggekeerd naar haar/zijn land van herkomst, wat het afdwingen van rechten bemoeilijkt.

Daarnaast zijn er ook de au-pairbureaus, dit zijn de agentschappen die de brug maken tussen een au-pairjongere en een gastgezin. Uit opzoekingswerk blijkt dat iedereen zomaar een au-pairagentschap kan oprichten en zich specialist ter zake kan noemen. In de praktijk merken we dat het vaak gaat om eenpersoonsbedrijfjes die instaan voor het invullen van een paar documenten en die zowel van het gastgezin als de au pairs een vergoeding vragen. Alle websites beloven een mooie culturele uitwisseling. De gastgezinnen krijgen voorgespiegeld dat ze iemand in huis zullen krijgen die tegen een zeer lage vergoeding hun leven makkelijker maakt. Als er problemen rijzen tussen het gastgezin en de au pair kiezen de agentschappen bijna altijd de kant van het gastgezin. Ook werden vaak wettelijke voorwaarden beperkt of foutief weergegeven.

Conclusie: er is te veel onduidelijkheid over het au-pairstatuut (arbeidsrechtelijk statuut of culturele ervaring), de agentschappen en de Europese au pairs. De indieners vragen daarom een onderzoek door het Rekenhof omtrent het systeem van au pairs en dit binnen een termijn van drie maanden, om te zien hoe we kunnen komen tot een efficiënt en doeltreffend systeem waarbij de au pairs een levenservaring opdoen en hun algemene ontwikkeling verruimen.

Axel RONSE
Robrecht BOTHUYNE
Emmily TALPE
Miranda VAN EETVELDE
Sonja CLAES
Andries GRYFFROY

MOTIE

Het Vlaams Parlement besluit overeenkomstig artikel 96 van het Reglement van het Vlaams Parlement het Rekenhof te gelasten met een onderzoek naar het systeem van au pairs, en dit betreffende alle actoren die in de diverse procedures betrokken zijn, waarbij in het bijzonder aandacht wordt gevraagd voor de volgende zaken:

- 1° de mogelijke bevoegdheidskaders waaronder het systeem kan worden ondergebracht;
- 2° de administratieve toegankelijkheid van het systeem;
- 3° de kwalitatieve werking van au-pairagentschappen met oog op correcte verlening van informatie aan au pairs en gastgezinnen;
- 4° het registreren van au pairs afkomstig uit de Europese Unie;
- 5° de aanpak van de Vlaamse inspectie voor wat au pairs en gastgezinnen betreft.

Axel RONSE
Robrecht BOTHUYNE
Emmily TALPE
Miranda VAN EETVELDE
Sonja CLAES
Andries GRYFFROY